

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

B

1.2. ALUEEN KOODI

FI1000058

1.3 ALUEEN NIMI:

Maristonpakat

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199807

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA**1.6. VASTUUTAHO:**

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

23,8656

Leveysaste

64,2589

2.2 PINTA-ALA (ha):

215,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))	☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))	☐ Välimeren vyöhyke (% (*))
☐ Atlantin vyöhyke (% (*))	☐ Mannervyöhyke (% (*))	☐ Pannonian vyöhyke (% (*))
☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))	☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))	☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIET SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyytit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
2180			120		M	C	B	C	B
3260			1,6		M	C	C	B	B
7140			1,5		M	C	C	C	C
9010			1		M	C	C	B	B
9030			0,4		M	C	C	C	C
9060			30		M	C	C	C	C
91D0			15		M	B	C	B	C

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppi esiintyy sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisen tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh- mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok- ka	Tietojen laatu	Popu- laatio	Suojelu	Eristy- neisyys	Yleis- arv.	
					Tyyppi	Minimi								Maks.
M	1910	Pteromys volans			p	1	3	i		M	C	B	C	C

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji				Alueen populaatio				Perustelut				
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat	
					Minimi	Maksimi			IV	V	A	B

Ryhmä: A = Sammakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkälat, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään "kyllä", kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N07	Suot ja rantakasvillisuus	5
N17	Havupuumetsät	82
N19	Sekametsät	8
N23	Muut maa-alueet: kaupungit, kylät, tiet, kaatopaikat, kaivokset, teollisuusalueet jne.	5
LUONTOTYYPPIEN KOKONAIPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Maristonpakat on Kalajoen lounaispuolella sijaitsevaan laajaan harjualueeseen liittyvä ranta- ja tuulikerrostumien geologisesti arvokas yhdistelmämuodostuma. Alue on muodostunut, kun harjun noustua merenpinnan yläpuolelle aallokko kuljetti hiekkaa sen etelä- ja pohjoisrinteille sekä lähiympäristöön. Maan kohotessa alueelle muodostui allekkaisia rantavalleja. Näiden rantavallien kohottua aallokon ulottumattomiin tuuli kuljetti valleista irronnutta hiekkaa ja alueelle syntyi dyynikumpuja ja kaarenmuotoisista dyyneistä koostuvia kumpu- ja selännejonoja sekä muodostuman keskiosiin heikosti kehittyneitä dyyniverkostoa.

Korkeimmat dyynit sijaitsevat Maristonpakkojen luoteisosassa, korkein kumpu on 17,5 metriä merenpinnasta. Muodostuman luoteisimman dyynin etelärinteellä ja siitä kaakkoon jatkuvalla selänteellä länsirinteellä on laaja avoin ja kasviton deflaatorinne, jolla tuuli kuljettaa hiekkaa dyynin laen yli sen suojasivulle. Deflaatioalueen itä- ja pohjoisosissa on alle metrin korkuisia sianpuolukan ja variksenmarjan ja myös metsälauhan ja lampaannadan sitomia dyynikumpuja. Kummuilla kasvaa myös hiukan rantavehää. Hiekkakentän yksittäiset puut ovat varttuneita erirakenteisia mäntyjä, kaakkoisosassa on lähes puuton.

Suurin osa ympäröivistä metsistä on kuivan kankaan kasvatusmänniköitä, myös taimikoita ja varttuneita metsiä löytyy. Alueen eteläosan rantakaaroilla kasvaa myös runsaasti kuivan kankaan männiköitä, mutta paikoin esiintyy myös karukkokankaan laikkuja palleroporonjäkäälävaltaisine jäkälikköineen. Alueen metsät edustavat luontotyyppinä valtaosin metsäisiä dyynejä ja harjuja. Rantavallien ja dyynien väleissä on kosteampia alueita, lähinnä puustoisia soita.

Alue rajautuu pohjoisosastaan Vihas- ja Keihäslahden Natura-alueeseen, mitä kautta on säilynyt ehjä merenrannan sukkessiosarja, josta pieni ala primäärisukkessiometsää sijoittuu Maristonpakkojen alueelle. Alueen eteläosan halki virtaa luonnontilaisen kaltainen Keihäsoja.

Alueen eteläosassa sijaitsee liikuntakeskus ja alue on suosittu virkistysalue, mikä näkyy maastossa paikoin kuluneisuutena.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Maristonpakat edustaa laajaa, yhtenäistä ja geologisilta arvoiltaan varsin luonnontilaista maankohoamisrannikon tuntumassa sijaitsevaa harjun ja dyynin yhdistelmämuodostumaa. Alueella on laaja, kasvillisuudeltaan tyypillinen metsäisten dyynien alue, alueelta löytyy myös avoin deflaatiokenttä, jolla hiekka vielä liikkuu. Alueen eteläosan harjumetsät ovat muodoltaan matalia, mutta kasvillisuudeltaan tyypillisiä. Alueella on myös paikoin uhanalaisia karukkokankaita. Alue yhdistyy pohjoisosastaan Vihas-Keihäslahden Natura-alueeseen, mitä kautta muodostuu harvinainen luonnontilaisen kaltainen yhtenäinen sukkessiosarja merenrannan niityistä metsiin.

Alueen suojelun tavoitteet:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppisiä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys, alueen käyttöä ohjaamalla sekä hoitotoimenpitein. Luontotyyppien laatua parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTU-MINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	D01.01		i				
M	B02.02		i				
L	G01.06		i				
M	G05.01		i				
M	G01.03		i				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

	Tyyppi	(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	0
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	100
	Ei tiedossa	
	Yhteensä	100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Jaakola, Marko 1996: Maastoinventointi.

Tietokantatäydennys 2016:

Mäkinen & al: 2011: Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat. Suomen ympäristö 32/2011. Ympäristöministeriö

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi, MHGIS ja YSAGIS -tietokannat., luontotyyppiaineisto 15.11.2013

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLA TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI14	100

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Maristonpakat kuuluu valtakunnalliseen harjajensuojeluohjelmaan. Sen suojelu toteutetaan maa-aineslain nojalla, lukuunottamatta kaavoitettua osaa, joka toteutetaan rakennuslain nojalla.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava 2003 (lainvoimainen 2006): Arvokas harjajalue: kaavan suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.

Kalajoen kaupunki: Hiekkasärkkien ja rantaharjajalueen yleiskaava 2008: VR-2, virkistys- ja ulkoilualue: ja VU-3: urheilu- ja virkistyspalvelualue . Natura 2000- alueen luonnonarvojen heikentäminen on kaavamääräyksissä kielletty koko alueella.

---

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

Kyllä

Nimi:

Metsähallitus 2012: Kalajoen rannikon Natura 2000 -kohteiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2012-2022. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 119.

Ei, mutta valmisteilla

Linkki:

Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

Kyllä

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).